

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל, טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד השלישי

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ושאינו יודע לשאל, את פתח לו. שנאמר, והגדת לבנך, ביום ההוא לאמר. בעבור

זה, עשה ה' לי, בעצתי ממצרים (אגדתא דפסחא)

ראשית עלינו להבין, מהי מהותו של הבן שאינו יודע לשאל, האם זה מחוסר אי הבנה, כלומר ששכלו מצומצם, ומכיון שכך אין לו את היכולת לשאל? כמו כן יש להבין מה ביאור התשובה שעונים לו 'בעבור זה', למה מתכוונים 'זה' עוד יש להבין למה כללוהו בתשובה יחד עם הרשע (כמבואר במפרשי ההגדה) שאומרים לו 'עשה ה' לי כלומר לי ולא לך, מה פשעו ומה חטאתו? ובמפרשים מבואר שאין זה חוזר על ילד שאינו בר הבנה. אלא על ילד שאינו סקון לידע את תורת ה' ומצוותיו ועל כן אינו שואל כלל אלא עושה כמעשה קוף בעלמא, ותורת ה' ומצוותיו אינם ברעיוניו.

ומזה נבין למה צירפו את תשובתו יחד עם תשובת הרשע היות ואין זה מחוסר בינה, אלא מעצלות וחוסר אכפתיות לידע ולהתדע לתורת ה' ומצוותיו, אלא שעדיין אינו בדרגת הרשע כי אינו עושה זאת להכעיס. אך מכיוון שאנו מעוניינים שיתעורר לבבו לשאל, ע"כ התשובה שמשיבים לו היא, 'בעבור זה' כלומר בעבור הצדיקים שלומדים תורה ומקיימים מצוות ועושים מעשים טובים ונזהרים מלא תעשה וכו', עשה ה' ניסים להם ולא לו וגאלם ממצרים, וממילא יתגרה הבן לשאל ולחקור בשביל שגם בשבילו יעשו ניסים וכו' (יעוין במעם לועז משם הכל בו).

וזו היא תוכחה קשה לאותם הורים שאומרים: הילד שלי אינו מבין, אפילו לשאל אינו יודע, אין לו חשק לתורה ולמצוות, מה רוצים ממני כהורה שאעשה?! ככה ה' עשה אותו!

ב"מ מהאיי דעתא! מחובתינו לגרום לו לחפוץ בתורה ובמצוות ולגרות אותו לכל זה. וכמו שכתב מהרי"ץ בספרו 'אורח לחיים' (פירוש על המגילות, הובא בתכלאל עץ חיים להר"ש צאלח עמי שטי"ז) על פסוק 'אחוזו לבנו שונעלים וגו' (שיר השירים ב. טו) וז"ל: אפשר לפרש שכוונת 'שונעלים קטנים מחבלים כרמים' הוא על קטני ישראל אשר צריך לחנך אותם בעת קטנותם ולהישירם על דרך עבודת הבורא והדרך הטוב, כי אז בנקל יקנו המוסר בקנין גמור וגם כי יזקינו לא יסורו ממנו. ואם חס וחלילה יפרקו עול בנעוריהם, קשה לתת עליהם אחרי אשר יגדלו באופן שהקטנים בהיותם יוצאים לתרבות רעה, הם מחבלים כרמים וצריך לאחוז אותם ולתפסם להסירם מדרכם הרעה בהיותם קטנים. כי אחרי כן יהיו קושי התיקון, ויהיה פירוש 'אחוזי מלשון ציווי והכונה בזה וכו', עכ"ל. ומעשי הגירוי יתכנו בכמה וכמה אופנים:

להכניס את הילד למצב חווייתי כאילו הוא נמצא במצרים, ולשאל אותו מה אתה היית עושה ומה היית מרגיש אם היית עבד במצרים? וכן כיצד היה מתנהג בשנת עשרת המכות אם היה מצרי מבקש ממנו דבר מה כגון במכת דם לשתות עמו באותו כוס וכו'. כל אחד ואחד ישאל ויפרט ויגלגל עם בנו כאילו הם נמצאים כעת במצרים ובשעת הגאולה.

כאשר מחמיאים לילד שהנו חכם ופקח, יוצר הדבר אצלו רצון להראות שאכן הוא חכם ויודע ענין, וע"כ אם ישאלוהו לאחר שיחמיאו לו שהוא חכם, ישתתף ויתעניין בסדר.

לפתח לו את החשיבה. כגון, כאשר אוכלים את הכרפס או כאשר מכסים את השולחן אחר אכילת הכרפס. לשואלו, מה עושים בכל שבת וחג לאחר הקידוש ומה עושים עכשיו? אתה יודע למה? וכו'.

עוד עצה יעוצה. כדאי להכריז בתחילת ליל הסדר, שמי שמספר מענייני יציאת מצרים יקבל הפתעות ופרסים, ואף כדאי להראות אותם לנגד עיני הילדים, שדבר זה גורם להם פיתוי ותחרותיות לצבור עוד הפתעות ועוד פרסים, וע"כ יספרו עוד ועוד.

גם רצוי מאוד שיתוף פעולה בין ההורים לגירוי הילד עוד מבעוד מועד ובמועד עצמו. ר"ל, עוד קודם הגיע שעת ליל הסדר, שאחד מההורים כגון האם תפטר כנגד הבן לאביו, 'אתה לא יודע איזה דברים יפים למד בנו בגן, רק בליל הסדר הוא יגלה!'. וכמו כן גם בליל הסדר עצמו יהי הדבר כן. שיאמר אחד ההורים לנגד קהל המסובים, 'אנו מבקשים לשמור על שקט מוחלט,

המשך בעמוד הרביעי

התודה והערצה לכל הרבנים הגאונים רבני ק"ק תימן באלעד ובפרט לחרו"ג משה רצאבי שליט"א על סניבת המאמרים, אירווח התלמידים, העידוד והתמיכה ועוד.. יהא רעוא שיוכן להגיל תורה ולהאדירה, ולהרביץ תורה ברבים, וירבו ויפרו בתלמידים כגם הפרים ורבים. ויזכ לשנים רבות ומועדים טובים, אצ"ר

מֶרֶן נְשִׂיא הַמוֹסְדוֹת

הרב הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן

עשרה פירושים על המילה 'מצה'

(מתוך שיעורו השבועי של מרן מוצ"ש חוה"מ פסח תש"ע)

מצות אכילת מצה, היא המצוה העיקרית של חג הפסח. לחם עוני, שעונים עליו דברים הרבה. מדברים עליו הרבה דברים. מי שזוכר בעבר דברנו שלמילה מצה יש הרבה פירושים. בעבר אמרנו תשנה פירושים, השנה יש לנו עשרה פירושים. עלינו עוד אחד. עלינו לעשרה. בתשובה לשאלה מהקהל: נכון. מאכל צער הגוף זה ר"ת מצה. בסדר. אם אתה רוצה זה יהיה פירוש אחד עשרה. אם נוסיף את הנוטריקון הזה, מאכל צער הגוף, יהיה עוד פירוש. אני התכוונתי פשוט, לא ר"ת. אולי אפשר גם להוסיף את זה.

מהר"ץ מביא פירוש מעניין, שמצה זה מלשון מיץ. מה העניין של מיץ? הוא כתב כך, נהגו כל ישראל לעשות מצת מצוה מסולת נקיה, מנופה בשלוש עשרה נפה, כמצתו של שלמה. כי לשון מצה ר"ל המובחר והטוב שבחיטה, מלשון כי מיץ חלב יוציא מיץ. אתם יודעים, היה מנהג בדורות שעברו, את המצה של מצוה לעשות משהו משובח ומיוחד. לנפות מכל הסובין ומכל הפסולת כדי שזה יהיה מובחר. כך נהגו בתימן וכך גם בארצות אחרות. גם הפוסקים מזכירים את זה, שאפילו שזה משובח, למרות שמצד אחד זה לחם עוני, בכל זאת עשו את זה משובח ומיוחד. בזמנינו לא נוהגים כך מכל מיני סיבות, אבל בעבר נהגו כך. הנה אני רואה פה את הרב אריה חלא שנמצא פה, אבל לא יהיה זמן להסביר למה היום לא נוהגים כך. היום גם במצות הרגילות עושים את זה עם הסובין, יש כל מיני סיבות, גם בשביל העיכול עושים שיהיה מעורב.

ובעצם נשאלנו שאלה, לשיטתינו שאנחנו מחמירים בחזרו ונעור, הרי האמהות שלנו היו בורות את החיטה אחד אחד. היו בוררים את החיטין בצורה מדויקת. היום מי בורר באופן כזה? היום אף אחד לא בורר את החיטים אחד אחד. למה בזמנינו אין את החשש הזה?

אריה: כי במציאות אין.

הרב: במציאות אין. ז"א לא יכול להיות אפילו אחד מאלף אלפים שיהיה מבוקע או מחומץ, מצומח.

אריה: אני יודע שנעשו בדיקות ואמרו שלא מצוי בכלל.

הרב: לא מצוי בכלל. אז אם כן, זו התשובה. רציתי שתשמעו. כנראה שהחיטים שומרים אותם בתנאים מסוימים, באופן שאין מצומחות ואין מבוקעות.

כמדומני שגם בספר מצות מצוה כתוב כך, שבארצות החמות כגון ארץ ישראל שאין יורדים גשמים בזמן הקציר, יש אפשרות לשמור שלא תהיינה כלל מצומחות ומבוקעות.

בתימן הכל נעשה בצורה פשוטה. אני לא מדבר על מה שנשאר להם משנים שעברו, שיש כאלו ששמרו את החיטים עם אפר כדי שלא יתליעו. אבל יש חשש של מצומחות, מבוקעות. אולי בגלל שזה תלוי בכל ארץ לפי המצב שלה. או לפי המציאות של היום.

סיפרו שבא לתימן שד"ר אחד, כי הרי היו באים שדרי"ם מידי פעם לתימן, וראו איך שהנשים מבררות את החיטים, וטענו להרב יחיא יצחק הלוי זצ"ל, אמרו לו איך אתם סומכים על הנשים שיבררו את החיטים, הרי יכול להיות שיטענו, זו עבודה קשה. אמר הרב לשד"ר, בוא נעשה נסיון. היה שם פח שבתוכו היו חיטים שכבר היו מבוררות. אמר לו הרב, אתה יודע מה? בוא נעשה חשבון, לקח שבע חיטים מבוקעות, שם אותם בתוך הפח, ואמר לנשים תבררו את זה עכשיו עוד הפעם. שמנו פה חיטים מבוקעות, תבדקו את זה עוד הפעם. לא אמר להם כמה, עירבבו את זה ביחד. בדקו והוציאו בדיוק שבע חיטים, לעיניו. אמרו לו, אתה רואה. הן מומחיות. בדקו ומצאו. הכל היה כדת וכדין.

היום במציאות של זמנינו, גם לשיטתינו, אין את החשש הזה.

בכל אופן, העניין שמבררין את החיטין ומוציאין מהן את הקליפות וכל הפסולת, זה הפירוש למלה מצה, מלשון מיץ.

אבל הפירוש הפשוט, מצה על שם המהירות. מצה, באה בדגש. הדגש בא להראות שחסר פה נ"ן. כמו מנצה. דהיינו, מרוב המהירות שעושים את הבצק נקרא בשם מצה. זה פירוש שני. כבר יש לנו שני פירושים.

פירוש שלישי, למה נקרא בשם מצה, כתב הרמ"ק, שזה מלשון מציצה. דהיינו, שהקב"ה מצץ אותנו מבין המצרים. היינו משוקעים במי"ט שערי טומאה, והקב"ה הוציא אותנו.

עוד פירוש שכתוב בספרים, שבכל חיטה יש בה כח חומצי. דהיינו, כשעושים את הבצק ונותנים לו לתפוח, במשך הזמן הוא מחמיץ. עוד זמן ועוד זמן, ואחרי כן נהיה הבצק חמוץ. כאשר עושים מהר, תוך פחות משיעור הילוך מיל, שמונה עשרה דקות, או יש אומרים קצת יותר, על ידי שאתה חוסם ואופה את זה מיד, אתה עוצר את הכח החומצי.

המשך בעמוד הבא

פתרונות לשבת 'זאת תהיה'
אחודה חידה! 'חרש', והחמה שמה
'חרס' (יעיין שופטים ב. ט) ושי"ן פי חמש
מסמ"ך.

הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה? טרם נפתרה!

אחיה חיה!
לחג הפסח:
טיפה די גרמת הבדל בין הערבה,
לבין דיוק מירב. מהי?
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

לזש"ק

שלום בן יעקב

ומירב טליה בת מנשה

לזש"ק

תומר ישראל בן יעקב

ואודליה בת מנשה

המושך מהעמוד הקודם

מצצת את הכח החומצי. לא נתת לזה להתפתח. מלשון מציצה.

אם כן יוצא, שהמילה מצה, הצד"י הדגושה כאילו נאמר מצצה, מלשון מציצה.

עוד פירוש, כיון שלא נותנים לה לתפוח, כאילו שאתה מוצץ אותה, דהיינו משאיר אותה נמוכה. כמו שיש פירוש כזה על לחם עוני, למה נקרא לחם עוני, כיון שהעיסה לא תופחת, היא ענייה, היא שפלה. אם כן מצה, מצצת אותה, השארת אותה רזה. אולי נקרא לכם את הלשון, דבר כחוש ודק נקרא בלשון סוריה מציצה. למרות שמצה יכולים לעשותה עבה אפילו בעובי טפח, אבל לא עושים ככה.

יש מפרשים שזה מלשון מיצוי. מצה זה מלשון מיצוי. אצל האשכנזים שעושים את הבצק בקושי, זה מובן. לפי פירושם זה יפה. אבל לפי השיטה שלנו ששמים מים בעיסה, אז על המצה שדברה התורה, הכוונה שממעטים את המים בעיסה. לכן מצה זה מלשון מיצוי.

פירוש שביעי, מלשון מצה ומריבה. דהיינו כיון שדוחקים את המצה, כביכול כאילו רבים איתה. על ידי שעוסקים במצה בכח, כאילו יש מריבה בינו.

וכן יש לשון כזו בזוהר. הזוהר אומר, מצה מלשון מריבה, על שם שמבריחה את כל המקטרגים, ועושה מריבה עמהם. הפירוש הזה הוא גם בתורת רמז וגם בתורת פשוט. בפשוט, הכוונה שעושים את המצה מהר וממילא זה כאילו ריב. וברמז, יש פה רמז על פי הזוהר הקדוש, שעושים פה מריבה עם המקטרגים. כי הרי כידוע, המצה רומז ליצר הטוב וחמץ רומז ליצר הרע. יש פירוש מעניין שכותב בעל ספר אגודת אזור, מצה מלשון מציאת חן. דהיינו, על ידי שאנחנו מקיימים את המצוה הזאת, אנחנו מוצאים חן בעיני הקב"ה. מלשון הכתוב, כי מוצאי מצא חיים ויפק רצון מה'. לשון מצה היא מלשון מציאת חן. ככה כותב באגודת אזור, ר' יצחק האזובי, המצה היא רמז היותנו מוצאים חן לפני יוצרנו יתברך. מלשון כי מוצאי מצא חיים. ושוב פעם מובן למה הדגש במלה מצה.

עכשיו נביא לכם את הפירוש העשירי, זה גם פירוש בדרך רמז. מצה מלשון מצא אשה מצא טוב. מה הקשר? יש פה סוד נסתר. כתוב ברעיא מהימנא, שהמצה היא כמו כלה השמורה לבעלה ובה נעשית המצוה. ולכן עד שמגיעים למצה, כמה ברכות מברכים? שבע ברכות. הברכה הראשונה, בורא פרי הגפן. אח"כ מקדש ישראל והזמנים. שהחיינו. על נטילת ידים, ארבע. בורא פרי הגפן, חמש. המוציא לחם מן הארץ, שש. ומוציא מצה.

בתשובה להערה מהקהל: נכון. יש גם בורא פרי האדמה, יפה. ואם יש את בורא פרי האדמה, יהיו לנו כבר שמונה ברכות. זה טוב, כי גם אנחנו עושים שמונה ברכות בחופה. עם הבשמים. אם כן זה שבע או שמונה ברכות. העיקר הוא, שיש רמז במצה, מלשון מצא אישה מצא טוב. המצה רומזת לשכינה. לכן אמרו חז"ל, כל האוכל מצה בערב פסח כאילו בועל ארוסתו בבית חמיו. המצה רמז לכלה. כמו שהכלה אסורה עד שמברכים שבע ברכות, גם יש שבע ברכות עד שמגיעים למצה.

את הברכות איך לסדר אותם, יש במפרשים חילוקי דעות. כמו שראינו פה, הרי גם לפני הסעודה יש על נטילת ידים. זו ברכה כפולה. או שברכת בורא פרי הגפן בגלל שיש פעמיים מחשיבים אותה כאחת. אבל בשה"כ יש לפחות שבע ברכות. יצא לנו פה בעזרת השם יתברך, עשרה פירושים על המילה מצה.

(התודה למשבי"ק הרב שילה יגאלי רי"י על הבאת המאמר)

פניני הלכה

בפסח חייב אדם לבדוק מעשיו לאור התורה, כבדיקת המיץ לאור אבוקה

כתב מהר"ץ בספר פרי צדיק (עמ' 102):

ביום טוב שלפסח צריך לפשפש במעשיו, ולשוב בתשובה שלימה, וזהו שנצטוונו בתורה (שמות יב, יט) 'שאר לא ימצא בבתיכם', שהוא רמז ליצר הרע, על דרך שאמרו חז"ל, שאר שבעיסה מעכב, ולפיכך צריך לבדוק את עצמו לאור האבוקה, שהיא תורה שבעל פה, שיש בה מכל אבקת רוכל, משנה, וגמרא, ודרשות, וקבלה לעסוק בה, כדי שיזכור במה חטא, אם בדבר חמור, אם בדבר קל, כגון שעבר על מצות לא תעשה, או שבטל מצות עשה, או שעבר על סייגות וגדירות, שתקנו לנו חז"ל, ויגמור בלב, שלא ישוב לחטוא עוד, ומאחר ששב בתשובה, וגמר בלבו, שלא ישוב לחטוא עוד, ונתגבר על יצרו, נעשה בן חורין מיצר הרע ומכל המקטרגין, לפי שכבר ביערם לגמרי במעשה ובמחשבה, ואינם יכולים לקטרג עליו, ולשלוט בו, וזהו שאנו אומרים, זמן חירותינו.

לפיכך צריך להזהר במה שכתבנו, כי איך יאמר על עצמו זמן חירותינו, ויצרו שולט עליו, והרי הוא מרכבה לחיצונים, ומחמת שהגביר חומרו, המתאוה לתאוות הרעות על נפשו, שלא רצה בתקנת נפשו, לזככה ולטהרה מן המעשים הרעים, כדי שתשוב למקורה העליון, כלולה ממצות וממעשים טובים, וזהו תכלית מציאותה לזה העולם, והכנסה בגוף האדם, לפי שעל ידי האדם היא זוכה לעלות, וליראות את פני האדון ה', להתעדן בעולם הנשמות, להסתופף בצל עליון, בעולם שכולו שבת.

אליכם תלמידי תלמוד תורה 'עטרת חיים' היקרים, וכל שאר תינוקות של בית רבן הצדיקים!
גדולים ונעלים ימי חג הפסח אשר אנו בהם שרויים, ע"כ תנו לבכם להשקיע ימים אלו לעליה
בתורה בקדושה וביראה, כרצון אבינו שבמרומים, והוא ממעונו ייפן אליכם ברחמי הרבים

בנתיבי החינוך

המשך מהעמוד הראשון

עומדים להתגלות לנו סיפורים נפלאים ומיוחדים מאחד הילדים שטרם גילינו את שמו. וכן על זה הדרך כהנה וכהנה, יגרום הדבר שהילד יתגרה לספר בחשק ובשמחה מרצונו.

ואם הילד מטבעו ביישן ועל כן אינו שואל על אף שמעוניין לדעת ולהחכים. לא נשאיר את הדבר על מקומו, אלא נשאל אותו אנו מעצמנו את טעם הדבר לראות שאכן הבין וידע טעמו של העניין, או נחזור ונפרש את אשר אמרנו.

וכפי שמסופר ע"י הרה"ג שלמה אכלופי שליט"א בספרו 'אהבת קדמונים' (עמ' צ"ג) בזה"ל: שח באזני, הישיש רבי יחיא נהארי שליט"א, מזקני הישוב בית עזאקה. ידוע כי הגאון המופלג רבי חיים כסאר זלה"ה, התגורר בצעירותו שנים רבות בישוב בית עזאקה, בבית הור"י, משפחת נהארי האמידה, עד שחזר בשנות העשרים לחייו לעיר הכירה צנעא.

לימים, אחי ואני היינו נכנסים מידי פעם לעיר צנעא לצרכי מסחר, ושוהים בה מספר ימים. היינו לנים בבית הגאון רבי חיים, ששמח להשיב לנו כגמולנו. כל לילה היינו קמים מוקדם, והלכים יחד עמו לשיעור שמסר בגמרא בכניס בית שיקף עד זמן תפילת שחרית, ואחרי ארוחת הבוקר היינו הולכים עמו לשיעור שמסר ברמב"ם ופוסקים, בישיבת בית אלשרעבי. בין טובי הלמדנים בישיבה נמנה הגאון רבי שלום קלאזן זלה"ה, שידיו רב לו בעיון ובפולפול.

זכורני שבאחת הפעמים, שאל רבי שלום את רבי חיים שאלה, שלא תאמה את רמתו הגבוהה. כשנשנה הדבר כמה פעמים, הגיב לו רבי חיים בתמיהה, אתה שואל אותי כאלה שאלות?! כאומר הרי לא יתכן שלא הבנת את דברי.

ענה לו רבי שלום בחכמה, "אמנם אני הבנתי, אבל רציתי שתחזור שוב על הדברים, כדי שבינינו גם האחרים שלא הבינו את דבריך, ואינם יודעים כיצד לשאול ומתביישים..."

וראשית לכל זה, לא נשכח להרבות בתפילה לחי צורנו, שנזכה לדעת ולהצליח בחינוך ילדינו, כפי רצונו יתברך שמו, אמן.

מילתא בטעמא

טעם מנהגינו שמוסיפים בתפילת ליל יו"ט את פסוק, וידבר משה את מעדי יי אל בני ישראל.

כתב מהרי"ץ (עץ חיים ח"ב עמ' ד), מנהגינו שהש"צ אומר בתפילת ערבית של יו"ט קודם הקדיש של-העמידה את פסוק, אלה מועדי יי מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים: וכתב האר"י מביאו בספר כנפי יונה כי ראשי תיבות שלו אמא המתחברת באבא בעת ובזמן הזה:

ודע דבדפוסים לא נדפס רק עד במועד ובמקומנו זה נהגו לסיים וידבר משה את מעדי יי אל בני ישראל: והבט נא אחי וראה והתבונן נעם חכמתם ובינתם כי בסיום הפסוק נרמזו שתי הבחינות אימא ואבא. כי ראשי תיבות את מועדי ה', אמ"י. אל בני ישראל, ראשי תיבות אב"י, והן הן רמזי האר"י ז"ל: ושוב זכיתי ומצאתי כן בספר מרומי שדה דף ב' ע"ב תל"ת:

מחידושי רבותינו

כל דכפין ייתי וייכול וכו' שתא הדא עבדי לשתא דאתיא בני חורין (אגדתא דפסחא)

טעם מה שנוהגין לומר בתחלת האגדה כל דכפין ייתי וייכול וכו' שתא הדא עבדי לשתא דאתיא בני חורין (בעתיק כנוסח מעשה ווקח המצוין בסוף דבריו).

ידוע דגאולת מצרים היתה על ידי חמשים שערי בינה, לכך הוזכר יציאת מצרים חמשים פעמים בתורה, כמבואר הרבה פעמים בזוהר ובתיקונים, בסוד הפסוק (שמות יג, יח) 'וחמשים עלו בני ישראל'. וזהו לשון הזוהר שם (פרשת בשלח דף מ"ז ע"א), אמר רבי שמעון, בגין דהווא יובלא סליק לון ממצרים וכו', ועל דא וחמשים חסר.

נראה לעניות דעתי שגאולת מצרים היתה על ידי ארבעים ותשעה שערי בינה. שהרי למשה לא נתגלו רק ארבעים ותשעה שערי בינה, ושער האי לא נתגלה לו. ואפשר שזה כוונת הזוהר שכתבתי, יובלא, בגימטריא ארבעים ותשע, סליק לון ממצרים. וזהו שסיים נמי, ועל דא וחמשים חסר. היינו שהיה חסר אחד מחמשים. ולכך לא היה גאולה שלימה. אבל גאולה דלעתיד, יפתח גם שער האי, ויהיה גאולה שלימה.

וכבר אמרתי פירוש דרש הדרדקי (שבת דף ק"ד ע"א), אל"ף ביי"ת, אלף בינה, גימ"ל דל"ת, גמול דלים. ומאי טעמא מהדר אפי דל"ת מן גימ"ל. דליתן ליה בצנעא, כי הכי דלא ליכסיף. אמרתי שכונתם כך, דאם משה רבינו לא נתגלה לו שער אל"ף בבינה, מי יזכה להתגלות לו. אך מצינו בגמרא (בבא בתרא דף ט) גדול העושה צדקה בסתר יותר ממשה רבינו. אם כן אפשר מי שעושה צדקה בסתר, זוכה שיתגלה לו שער אי בבינה. וזהו כוונת הדרש שלהם, אלף בינה. מי שירצה לזכות לשער אלף בבינה גמול דלים עד דליתן ליה בצנעא, היינו בסתר. ואם כן גם גאולה דלעתיד יהיה על ידי מצות צדקה בסתר, ולכך יתגלה גם שער אלף שבבינה, ויהיה גאולה שלימה.

המשך בעמוד הבא

התודה והברכה לכל תורמי הת"ת אשר משקיעים הונם בתשב"ר ובונים לעצמם בנין לתפארה לחיי עוה"ב. יהא רעוא מן קדם מריה שמיא שלא יחסר להם מאומה ויראו ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם ותחי משכורתם שלימה כפולה ומכופלת מאתו יתברך. אכ"ר

מחידושי רבותינו

ובזה מבואר דכל השנה דרכו של עני לעמוד בחוץ, ופושט ידו לפניו ליתן לו, כמבואר במשנה פרקא קמא דשבת (דף ב.). ואם כן הוי צדקה בפרהסיא. לכך קאמר עכשיו כל דכפין ייתי וייכול. כלומר, יכנס לפניו והרי הוא כאחד מבני בית, והוי צדקה בסתר. מכח זה נזכה להיות לשנה הבאה בני חורין, גאולה שלימה על ידי חמשים שערי בינה, במהרה בימינו אמן (מעשה רוקח מסכת פסחים, ועיי' שם). (יזרע שלום למוהרי"ר יחיא צארום זצ"ל)

ובמורא גדול... מקרב גוי... במסות... באותות... ובמופתים... ובמלחמה... ואת המטה הזה תקח בידך. (אגדתא דפסחא)

[ובמורא], לשון יראה. ומה היא היראה השכינה עצמה, שהיו רואין אותה ומתפחדין. ואיזו שעה ראו את השכינה, בעת שלקו בכורי מצרים. ללמדך שנביאים היו וצדיקים היו. ואין לך דור שחביב לפני הקב"ה כאותן שיצאו ממצרים, שהרי הם כבן חביב כחפץ הקוני, שקנאם בכוחו. והרשעים שבהם כבר מתו בשלשת ימי האפלה:

צחצוחי לשון

אפיקומון – כן גירסתינו הישנה וכן נמצא בנוסחת המשנה להרמב"ם. ובתכאיל המצויים כיום הגירסא **אפיקימון**. ועיי' באורך כל זה בפר' עץ חיים להגר"י רצאבי שליט"א אות קע"ב.

ולמה דבר בלשון רבים, ויצא (ר"ל וסיים) בלשון יחיד והוא **ילעיניך?** אלא למדך שכלם ראו את השכינה, אבל אין מראית כלם והשגתם שווה, אלא כל אחד לפי כבודו ולפי מעלתו ראה. לפיכך כאלו דבר עם כל אחד ואחד ואמר לו לעיניך. ולא דומה אהרן למשה, נשיאים לאהרן, כל אחד לגודל מעלתו. ומכל מקום השפחה שבהם הפחותה שראת מיעוט מהם כלם, ראת יותר מישעיה ויחזקאל, קל וחומר השאר.

לקחת לו גוי. ישראל. מקרב גוי. מצרים.

במסות. נסיונות. כגון התפאר עלי למתי אעתיר לך. באותות. כגון והאמינו לקול האות האחרון, האות הראשון.

ובמופתים. מכות מופלאות.

ובמלחמה. כגון כי י"י נלחם להם במצרים.

ואת המטה הזה תקח בידך. והלא הוא היה בידו של משה?

אלא אמר לו הקב"ה למשה, המטה הזה שבידך, מובחר הוא, קחה ונעשה בו האותות.

ומהיכן בא למשה? אמרו רבותינו ז"ל, המטה הזה של סנפירון היה, והוא דבר קשה, והוא נברא בין השמשות, וכתוב בו שם המפורש, והיה כתוב בו דצ"ך עדי"ש באח"ב. ומסרו הקב"ה לאדם הראשון בגן עדן, ואדם מסרו לשת, ושת לחנוך, וחנוך למתושלה, ומתושלה לנח, ונח לשם, ושם לעבר, ועבר לפלג, ופלג לאברהם, ואברהם ליצחק, ויצחק ליעקב, ויעקב ליוסף, והיה בביתו של יוסף במצרים.

וכיון שמת יוסף, צוה פרעה ונשלל ביתו של יוסף. והיה שם יתרו. כיון שראה יתרו את המטה, הִמְדָּה וְנִטְלָה וְשִׁתְּלָה בביתו, וקרא דצ"ך עדי"ש באח"ב. אמר, מי שהוא עתיד לְעִקְרָה ממקומה, ודאי הוא עושה כל המכות הכתובות בה ומוציא את ישראל ממצרים. והיו הכל נכנסין ורואין את המטה ומבקשין לעקרה, ואינם יכולים לזעזעה מקומה. כיון שבא משה, ראה את המטה, עִקְרָה. נתקנא עליו יתרו, והיה לו באר בחצרו והשליכו לתוכה, והיה יושב שם שבע שנים. והיתה צפורה לוקחת מבית אביה ככר בבוקר וככר בערב, ומשלכת לתוך הבאר. ולא היו יודעין אנשי הבית מה שהיא עושה.

אחר שבע שנים אמרה לאביה, זכורה אני שהשלכנו אדם אחד לתוך הבאר, בוא ונוציא משם שלא יטנף **המשך בעמוד הבא**

גני ילדים / תלמוד תורה

"עטרת חיים"

ע"ש המהרי"ץ ורבוה"ק זצוק"ל לבני תורה ק"ק תימן - אלעד רח' הרא"ש 2 טל: 03-9097022
בנשיאות ובהכוונת מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א בראשות הרב אליהו נהרי שליט"א

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצרופה, עם שמירת מסורת אבותינו הקדושים.

**הודעה בדבר הרישום לגני ילדים ולתלמוד תורה
הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה**

לשנה"ל תשע"ז הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5

ולכיתות התלמוד תורה

לרישום: יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

יש להצטייד בצילום ת.ז. של שני ההורים + ספח

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת קבלה

ברכת

**תזכו לשנים רבות שמחים ומועדים טובים
שלוחה לכל קוראי העלון ולכל אחינו כל בית ישראל יע"א**

מחידושי רבותינו

המשך מהעמוד הקודם

עלינו את הבאר. פתחו את הבאר והוציאוהו משם, ומצאוהו חי. בקש יתרו להמיתו. אמרה לו צפורה, אל תחטא בדם נקי, שודאי צדיק גמור הוא, שהרי ישב שבע שנים בלא אכילה ובלא שתיה, ולא אחזתו צנה בתוך הבאר. אלא הניחו לרעות את הצאן שלנו ותן לו את המטה, שמא יתברכו הצאן, כדרך שנתברכו צאנו של לבן עם יעקב. מיד שמע לה, והשיאה למשה. ונשבע לו יתרו שלא יזיקו, וגם משה נשבע ליתרו שלא ילך אלא ברשותו. הדא הוא דכתיב 'ויואל משה לשבת את האישי, ואין הואלה אלא שבועה, כענין שנאמר 'ויואל שאול את העם'.

(מהר"י ונה זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

ליל שימורים הוא

המעשה אירע באחת הקהילות החשובות בתימן היא קהילת דמאר. הימים ימי תורכיה, ימים שבהם ניסו התורכים להקל על תושבי הארץ ממצוקתם הכלכלית. הם ניסו גם לתת מעין שיוון זכויות למוסלמים וליהודים. העבודה הממשלתית של טחינת הקמח נמסרה לידי היהודים, שהיו נאמנים עליה. וזכות היתה להם, שהם משוחררים מעבודה זו בימי הפסח שאז אסורים הם בחמץ. שנים עברו ואיש לא התרעם על כך. אך היה מעשה שטן ויעמדו מספר ערבים קנאים ויאמרו מתוך קנאה ושנאה, למה ייטב כל כך ליהודי החסות האלה. אם "מיוחסים" הם, הרי נביאנו נטל מהם את יחוסם ועתה הם "בני מיתה" חלשים ומסכנים ופזורים בכל פיאות. לא היה ולא תהיה. יעבדו בחגם בעל כרחם, מנוחה לא תהיה להם.

וימהר נשיא העדה, והוא הממונה על העבודה, וירץ אל המושל התורכי ויתחנן: אנא! רחם! לא ידענו מועדנו שלוח, אנו לפני אלדיים ולפניך, הנח לנו כי אנו בחסות הנביא. אך המושל הביט אליו רגע קט בשאט נפש ואחר קרא: טוב לך יהודי כי תלך מפני בטרם מלקות השוט יכאיבו לך. אני אמרתי העבודה תמשך כסדרה. אם תוסיף אמרים, המאסר ישים מחסום לפיך. נבהל הנשיא וחרד, ונמלט מפני חמת המושל, אך בלאט מלמלו שפתי: אמנם לא עלי להחליט בדבר. יעשה הציבור כטוב בעיניו. ויקרא לנכבדי העדה ויאמר להם: אני ברעה וחרפה גדולה והציבור לפני צרה ואתם ראשי העדה, בעלי הבחירה היודעים את הגזרה, הבו עצה הלום. ויען אחד לאמר: נלך אל הרב כי עליו עינינו, הוא יורנו דרך. וילכו ויבאו לפני הרב ויאמרו: הוי מארי! כבר אמרנו כי נבחר באחת מן השתיים: או נלחם בכל יכלתנו בגזרה ונתנגד לה בכל תוקף ואז אין ספק כי נישלח לבית הכלא ובכבלים נאסר ובבתינו ישכנו עצב ויגון. או נרכין ראשנו בפני הגזרה, והרינו פותחים פתח לרשעים וקהל ה' ידוכא בדאבה מיני עוני ימים ושנים.

וירכון הרב הישיש את ראשו ויאנח קשה ויאמר: שמעוני בני, הדבר מסור לכם, אתם תבחרו ולא אני. אם חפצתם לקדש את שם ה' בלא שום בטחון של נס יהיה כן ה' אתכם והוא הטוב בעיניו יעשה. אך אם תחוס עיניכם על תענוג משפחותיכם בחג הפסח הרשות נתונה בידכם ומפי לא יצא דבר.

הלכו להם ראשי העדה ולאחר משא ומתן החליטו כי לא יוותרו על חגם וכי יקריבו את עצמם לטובת חופש עדתם. בתחילה ניסו לשחד את נכבדי הערבים ולפתותם אך לא עלה בידם. מיד שמו פניהם כחלמיש ודברו באומץ עם המושל, אף אמרו, כי לא יתנו ממנוחת חגם אף רגע אחד לעבודה ולו יהיה זה גם בנפשם.

אנשי הממשלה הערומים עזבום לנפשם עד ערב החג, ואותו היום הזמינום תכף ויודיעו כי עליהם יהיה לקבל חלק בעבודת הטחינה, ולא, מרה תהיה אחריתם. ראשי העדה נבוכו אך אמרו כלם פה אחד: עשו בנו כטוב בעיניכם. המוות וכל עינויכם לא ימסו את לבבנו. קצף גדול היה עליהם מעם פני המושל ויצו להשליכם את בור הכלא.

היהודים כשמעם על מאסר נכבדיהם בכבלי ברזל נשבר לבם בקרבם, וערב חגם נהפך להם ליום נאצה ותוכחה. ויהי כאשר קדש היום, מלאו בתי הכנסת פה לפה, כולם עמוסי יגון ודאגה ופניהם נפלים. אף האורות הרבים והזהירו בכל בתי הכנסת לא הצליחו לנסך על כל פנים רוח חגיגת משובבת נפש, כי אור לבם היה חלש ורפה. גם בית הכנסת של הרב הייתה מלאה מפה לפה קהל גדול, צפוף ודחוק ומצפה לשמוע מה בפיו על זאת. והנה עמד הרב לפני התפילה וידבר בקול רפה לאמר: בני! אל תדאגו ואל ירך לבכם. זכור תזכרו תמיד עיני ה' אלהיכם עליכם צופיות לשמרכם, וכי כל יסורים הבאים עלינו הן יסורי אהבה, כאשר ייסר איש את בנו... הוא ברחמי לא יעזבנו ולא יטשנו... ואני הריני מבקשכם דבר אחד והוא כאשר תאמרו את המזמור "הודו לה' כי טוב" אמרוהו ברננה ובשמחה וסמכו דעתכם על דעתי ועל מה שאני מכוון... הקהל מילא אחרי דברי הרב, התפלה נגמרה והעם הלך איש איש לביתו.

השמש שקעה במערבה ועלטה כבדה וחושך ואפלה שכנו על בית המושל, ותרדמה גדולה נפלה עליו ועל אנשי ביתו.

הלילה בעיר היה ליל נעים אך האפלה והחרדה גברה על בית המושל. ויהי לאחר מספר דקות

המשך בעמוד הבא

כיצד מצפים למשיח??

נלמד ממה שנמצא כתוב בספר

אני הצבתי, *מהנה בן א"א*
אף בן אף אף אף אף אף אף
אף אף אף אף אף אף אף אף
אף אף אף אף אף אף אף אף
"האיש"

ולמה נתכנה כך?

משום שרוב ימיהם ישבו על
המזוודות וחיכו לביאת המשיח.

('פעולות צדיק' עמ' כח)

אכל משפחות פתית יהי שתזכו לקיים את חל חיותינו בקצושה אלא לא עש את החמץ הפוחני
מהחל עש אמיא ונצבה כולנו לביאת אלאנו לחוה את חלנו אפי קשנינו ותפאפתינו. אפי יי.

בדרכיהם אתהלך....

המושך מהעמוד הקודם

של שינה התערור המושל לקול צעקות אשתו ובניו, והצעקות זעקות אימים מחרידות לב. ויקרא למשרתים בזעקה: אנא האירו נא ונראה מה היא בהלת האימים הזו! אך המשרתים יגעו לריק להצית אש או להדליק נר, כי לא יכלו כלל. ובנתיים, ידים נעלמות משחקות באשתו ובבניו ככדורים ומטלטלות אותם טלטלת גבר מפינה לפינה. האשה וילדיה נצנפים כצנפות וזעקותיהם פלחות כליות ולב. אז הבין המושל. כי אצבע אלדיים בדבר הזה ועל כן זעק: "ידעתי כי זה בא לי בשל היהודים האסורים בכלא! הוציאום מיד לחופשי!" והוסיף לחרף ולגדף את נכבדי הערבים וגדוליהם אשר פתוהו וקרבו את חייו למות. ויצאו השומרים מבוהלים ודחופים לבית הכלא ובתחינות פנו אל היהודים: אנא! מהרו צאו מזה! אל תתמהוהו!...

ויעזבו האסורים את בית כלאם בתמיהה עצומה וילכו אל שכונת היהודים ופניהם אל בית הרב ויספרו לו כי בבהלה הוציאום ממאסרם. הבין הרב מה שנעשה ויאמר להם: "ההודאה לאל עליון ואתם מהרו עתה לבתיכם עירכו הסדר ואל תיראו". ויהודי דמאר שמעו בבא ראשי העדה ויצאו לראותם ויתמהו כולם יחד, כי עדיין לא ידעו מאומה מכל הנעשה בבית המושל. ויהי באחד מימי חול המועד פסח נגש אחד משוערי בית המושל אל נשיא היהודים לבקרו ולברכו ברכת חג ויאמר השוטר: אמנם נס הוא שנעשה ה' לכם! ויתמה הנשיא. אז ספר לו השוטר בדבר ליל הבהלה בבית המושל. ויודיע לו כי המושל יוציא פקודה כי "אין לכופ את היהודים לעבוד בטחינת הקמח בכל חגיהם ולא רק בפסח בלבד כאשר היה מקודם ויש להעביד את הערבים אנשי המקום במלאכה זו בימים אלה". שמח הנשיא בלבו ופיו מלמל בלחש: "ברוך הגומל לחיבים טובות שגמלנו כל טוב". (יאצרות תימן עמי שמי"ו)

מהליכות אבותינו

סדר ימי חול המועד

היהודי בתימן מתבטל מעבודה ומקדש את חול המועד כמעט כימים ראשונים ואחרון שלחג. חוץ לקצבים וחלק מחנוני המכולת, הפותחים רק דלת אחת של חנותם, ושוהים בה כשעתיים ביום בלבד כדי לספק צרכי הציבור. רוב הקהל חוגג ומוציא רוב זמנו בבתי הכנסת ובבתי המדרשות, לקיים אמרת חז"ל: לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא כדי לעסוק בהן בתורה. (עיין ירושלמי שבת ספטי"ו).

וכך הוא סדר יומו של היהודי התימני בחול המועד: בהשכמת הבוקר לוקח האיש בניו והולכים לבית הכנסת לתפילת שחרית. לאחר התפילה, המסתיימת בחול המועד שעה קלה לאחר זריחת החמה, אוכלים ארוחת בוקר, ובעל הבית יורד לשוק לקנות בשר, ירקות ופירות. הביא קניותיו והעמידן לפני בעלת הבית, כונס בניו וחוזר לבית הכנסת ללמוד עד שעה עשר בבוקר לערך.

בנתיים הספיקו הנשים לאפות מצות לארוחת הצהריים, בישלו וערכו השולחן במיני תרגימא ומשקה, וכשחוזר האיש ובניו מתכנסים כל בני הבית אל השולחן למסיבה, טועמים כ"ל עד ארוחת הצהריים וסועדים; סועדים וישנים קמעא ושוב הולכים הגברים לבית הכנסת והנשים עומדות על משמרתן להכנת ארוחת הערב וכ"י.

בין הכי להכי בהמשך היום, נוהגים גם לערוך ביקורים הדדיים, מטיילים, ובלילי חול המועד משפחות משפחות ידידות נוהגות להתכנס בצוותא בביתה של אחת, מזמרים ושרים ואוכלים ושותים בחבורה. כי כן זהו הסדר והנהוג בימי חול המועד.

(מצפונות יהודי תימן עמי 108)

ואלו המצולמים התלמידים הזריזין, לומר את 'מא כברי על פה, כבקיאין אשר מתימן הן באין. וזכו וקיבלו שי צנוע ונאה אגדתא דפסחא עדת קדושים או גביע מזכוכית כיאה לבני מלכים, כאות הערכה על השתדלותם לשמר מסורת אבותינו הקדושים

מנקים לפסח אשריהם ואשרי חלקם

לעילוי נשמת

חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל, דוד בן סעיד בשארי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל, יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

**הרב יחיא ב"ר יעיש
השאש**

נולד בשנת תרכ"ט בערך.
בר אריין ובר אבהן. אביו
ואבי אביו היו מרבני
האזור. רב הישוב צבר
שבמחוז מחוית ולימים רב
המחוז.

עמד בקשרי שו"ת עם
הרב הראשי מארי יחיא
יצחק הלוי.

הניח שני חיבורים בכתב
יד: י'חן תורה' ויפ'לח
הרמון', הכוללים טעמי
תורה, שו"ת בהלכה,
חידושים וליקוטים.

נפטר בשנת
תרצ"ט

התודה...

הברכה...

לידידינו היקר והנעלה אישי החיל
ורב העשייה

ר' גרן צגרי הי"ד

אשר נתן מזמנו ומכשרונו
ומיכלתו למען עם ישראל בכלל
ולמען עדתנו בפרט.

יהא רעוא שיוסיף לו השי"ת
שנים על שנותיו, בבריאות
איתנה ונהורא מעליא, ויראה
בנים ובני בנים עוסקים בתורת
האלודים, יראים ושלמים
כאבותינו הקדושים, צעועים
וברים כשאול הנתבא אל הכלים,
אכ"ר

הערות, הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
Nahari@enativ.com

תפארת בנים

חולקו פרסים לתשעה תלמידים המזדרזין בוא
לת"ת, בכדי להספיק את שיעורו של מנהל
הת"ת הרב אליהו נהרי שליט"א המתקיים מידי
יום לפני תפילת שחרית בנושא עבודת המדות
עם סיפור מחכמי תימן ואנשיה המכונה **בדרכי**

אבותינו, ואלו הם:

יונדב דחבש נ"י

אביתר לוי נ"י

ידידיה נהרי נ"י

יהודה נחמן ינאי נ"י

פורת סופר נ"י

שילה שלום נ"י

אביעד עוזירי נ"י

אלעזר שמחי נ"י

דן גיסין נ"י

ואף השלושה שצברו את מירב
הכרטיסים קיבלו תעודת הצטיינות
והערכה.

יה"ר שימשיכו להתמיד ולהשכים בכל
יום לעבודתו יתברך ויעלו מעלה
בסולם הניצב ארצה וראשו בשמים,
אכ"ר

כיתה א' חגגו סיום פרשת ויצא עם
פלאפל. יהא רעוא שייסימו את כל התורה

**"לא ניתנו שבתות וימים
טובים אלא לעסוק בהן
בדברי תורה"**

מיזם יחודי
לתלמידי "עטרת חיים"
לומדים שענה אחת אחר
תפילת שחרית בבית הכנסת
'פעולת צדיק' אבות עם בנים
בכל יום מימי חול המועד
ומקבלים.... (לא מגלים)
תפילת שחרית בשעה 7:00
תחילת הלימוד בשעה 8:45
פירוטחון בעולם חזון..

זכה בהגרלה בפרס הגדול
סלית גדול
במבצע
במעלת חברינו
התלמיד הנעלה
נחמן חיד נ"י
יה"ר שיגדל ויהיה לאילנא
רברבא, אכ"ר

שלוחה בזאת הברכה מעומקא דליבא למוריננו ורבינו עטרת ראשינו הגאון הגדול
מרן נשיא המוסדות פוסק עדת תימן מחזיר עטרה ליושנה מקים עולה של תורה
ולוחם מלחמתה

רבי יצחק רצאבי שליט"א

על הדרכתו והכוונתו לכל ישראל בכלל ולעדת תימן בפרט, ולנו צוות התלמוד
תורה והחורים, לדעת איזוהי דרך ישרה שילכו בה ישראל לשכון אור.
יה"ר מלפניו יתברך שיאריך ה' ימיו בטוב ושנותיו בנעימים, בבריאות איתנה
ונהורא מעליא, ויפועו מעיינותיו הוצעה, כמים אשר אין להם סוף.
ושנזכה לאכול עמו בבית המקדש מן הזבחים זמן הפסחים ששים ושמיים במהרה
בימינו, אכ"ר.

ניתן להקדיש את העלון להצלחת, לרפואת, לעילוי נשמת
שם אחד- לשבוע 50 ₪. לארבע שבועות 150 ₪.
לשנה- הודאת קבע של 50 ₪ למשך שנה.
לפרטים במזכירות הת"ת: 03-9097022